

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11874-03-16

ניתן ביום 29 מאי 2017

המערערים

1. מנחם שטינברג
2. אסתר מלכה כץ
3. מרים עפרון

-

המשיבה

יוליאנה טודיקה

לפני: השופטת לאה גליקסמן, השופט אילן איטח, השופטת חני אופק גנדלר
נציג ציבור (עובדים) מר שי צפריר, נציג ציבור (מעסיקים) מר דורון קמפלר

בשם המערערים – עו"ד עו"ד דן פרידמן, עו"ד יונתן דה שליט

בשם המשיבה – עו"ד אורן פראג' בנימין, עו"ד יבגני רובין

פסק דין

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית הדין האזורי לעבודה בחיפה (סגנית הנשיאה איטה קציר; סע"ש 57229-02-13) שבו חוייבו המערערים לשלם למשיבה גמול על העסקה בשעות מנוחה שבועית.

2. בקליפת אגוז נציין את עובדות הרקע הבאות:

א. המשיבה, אזרחית רומניה, הועסקה באמצעות חברת איתני מור מטפלים סיעודיים בע"מ (להלן – חברת מור), כמטפלת סיעודית באימם של המערערים - גב' שרה שטיינברג ז"ל (להלן - המנוחה), מחודש אוגוסט 2005 ועד לפטירת המנוחה ביום 15.12.12. המערערים הם יורשי המנוחה.

ב. בפברואר 2013, הגישה המשיבה לבית הדין האזורי בחיפה תביעה ובה עתרה לחייב את המערערים לשלם לה, בין היתר, גמול עבור עבודה בחלק מהמנוחה השבועית (שכוננו בכתב התביעה ובהליך "שעות נוספות"). בהקשר זה טענה המשיבה את הטענות הבאות:

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11874-03-16

- (1) בכל תקופת העסקתה ניתנה לה מנוחה שבועית בת 24 שעות בלבד;
  - (2) לפיכך זכאית המשיבה לתשלום של גמול עבור עבודה במנוחה שבועית בגין 12 שעות לפי תעריף של 150%.
  - (3) החל מחודש מרץ 2011 שולם למשיבה, על פי הנחיית חברת מור, עבור שעתיים מנוחה ביום, אך זאת לפי תעריף של 25 ₪ לשעה (100%) וללא הגמול עבור עבודה במנוחה שבועית (תוספת של 50%).
  - (4) המשיבה זכאית, עבור כל תקופת ההעסקה, לתשלום עבור 12 שעות לכל שבוע לפי תעריף של 150% בניכוי התשלום המוזכר בס"ק (3) לעיל (רק לגבי התקופה במהלכה שולם תשלום זה).
- ג. המערערים לא חלקו על כך שניתנה למשיבה מנוחה שבועית בת 24 שעות בלבד. לטענתם, על המשיבה לא חל חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א - 1951 (להלן - החוק), ולכן אינה זכאית למנוחה שבועית בת 36 שעות.
3. בית הדין האזורי קיבל את התביעה ברכיב של גמול עבור עבודה במנוחה שבועית וחייב את המערערים לשלם לה גמול מנוחה שבועית בסכום כולל של 133,192.5 ₪ בתוספת הפרשי הצמדה וריבית. תחשיב הסכום המגיע למשיבה נערך על פי הנטען בכתב התביעה, דהיינו תשלום בעד 12 שעות מנוחה שבועית לכל שבוע לפי תעריף של 150% של שכר המינימום בעת מתן פסק הדין – 25 ₪ לשעה, בניכוי התשלום האמור בסעיף 2(ב)(3) לעיל.
4. נציין כי בפסק דינו קיבל בית הדין האזורי את גרסת המשיבה לגבי מתכונת עבודתה וקבע כי כבר משנת 2005, בטרם החלה המשיבה לעבוד אצל המנוחה, היתה האחרונה סיעודית ונזקקה לעזרה בביצוע פעולות היומיום וכן להשגחה במשך 24 שעות ביממה "עקב מחלת פרקינסון, בלבול ודמנציה".
- נציין כבר עתה כי אין מקום להתערבותנו בקביעה זו בהיותה קביעה עובדתית במהותה ועל יסודה ניתן פסק דיננו. למעלה מן הדרוש נציין כי ממילא שעות מנוחה יומיות שניתנות במהלך ימי השבוע אינן נמנות לצורך המנוחה השבועית שצריכה להיות רציפה ומרוכזת.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11874-03-16

5. על פסק דינו של בית הדין האזורי הוגש הערעור שלפנינו ובמסגרתו חזרו המערערים על טענותיהם בבית הדין האזורי, ובכלל זה על הטענה כי החוק אינו חל על המשיבה. כן חלקו המערערים על תחשיבו של בית הדין האזורי.

6. בין לבין, ניתן פסק דינו של בית דין זה בעניין **זטלמן**¹. באותו עניין נקבע כי אמנם בעניין **גלוטן**² נפסק כי החוק אינו חל על עובדי סיעוד המתגוררים בבית המטופלים, אולם עובדים אלה זכאים למנוחה שבועית, וזאת "כזכות בת חוקתית, הנגזרת מחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו". עוד נקבע כי אורכה של המנוחה השבועית הוא 25 שעות רצופות ובמקרה של עבודה במנוחה השבועית זכאי העובד לתשלום בשיעור של 150%.

7. נוכח פסק הדין בעניין **זטלמן** חזית המחלוקת הנוגעת למנוחה השבועית הצטמצמה למעשה, ונוגעת לשעה חסרה אחת (הפער בין מנוחה שבועית בת 24 שעות שניתנה ובין אורך המנוחה השבועית בת 25 שעות על פי פסק דין **זטלמן**). לעניין זה נחזור בהמשך.

8. לטענת המשיבה היא זכאית מכוח הסכם העבודה שנחתם עם המשיבה ביום 15.8.05 (להלן – **הסכם העבודה**) ואשר התגלה לה, כך לפי הנטען, רק במהלך ניהול ההליך; ומכוח מכתבה של חברת מור מיום 28.4.11 (להלן – **המכתב**) - לתשלום עבור שעתיים נוספות ליום וזאת למן תחילת עבודתה ועד לחודש מרץ 2011 (כולל). להבהרת הטיעון נציין כי בהסכם העבודה נכתב כך:

"המטפל ישהה בבית המעסיק 24 שעות למשך שישה ימים בשבוע.

על המעסיק לאפשר למטפל 6 שעות שינה רצופות (לפחות) ו- 2 שעות מנוחה במשך היום.

....

שעתיים שעות המנוחה במשך היום – בבית המעסיק !! אלא אם יוסכם אחרת בין שני הצדדים."

ובמכתב נכתב כך:

"למטפלת מגיעות שעתיים מנוחה ביום. בדרך כלל המטפלות האירופאיות יוצאות להתאוורר, אבל גם כשנשארות בבית, צריך לדאוג שתהיה לה הפסקה אמיתית."

¹ ע"ע (ארצי) 47576-10-12 אריה זטלמן ז"ל – ולטינה פטרוב, (7.7.2016).

² ע"ע (ארצי) 157/03 יולנדה גלוטן – לאה יעקב, (1.1.2007); בג"ץ 1678/07 יולנדה גלוטן נ' בית הדין הארצי לעבודה, (29.11.2009); דג"ץ 100007/09 יולנדה גלוטן נ' בית הדין הארצי לעבודה, (18.3.2013).

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11874-03-16

בעקבות המכתב החלו המערערים, החל מחודש אפריל 2011 ואילך, לשלם למשיבה עבור שעותיים מנוחה ביום, לפי תעריף שעה של 100% (אז – 25 ₪).

לטענת המשיבה, ללא קשר לחלות החוק או לנפסק בעניין זטלמן היא זכאית על יסוד המסמכים הנ"ל, מכוח זכותה החוזית, לתשלום עבור שעותיים מנוחה ליום שכן לא ניתנו לה שעותיים מנוחה אלה.

9. לאחר בחינת כלל החומר וטענות הצדדים הגענו למסקנה כי דין טענת המשיבה בעניין זה להידחות, וזאת מן הטעמים הבאים:

א. עיון בכתב התביעה מעלה כי המשיבה כלל לא תבעה גמול עבור עבודה בשעות מנוחה יומית מכוח עילה חוזית. משכך, מדובר בהרחבת חזית ובסעד שכלל לא נתבע. יתרה מכך, עיון בכתב התביעה ובתצהיר המשיבה מעלה כי לשיטתה אותן שעותיים ביום שבעדן שולם לה מחודש אפריל 2011 ואילך בכלל באות על חשבון המנוחה השבועית. לכן, בכתב התביעה הופחת תשלום זה מגמול המנוחה השבועית שנתבע, ובנוסף הגמול שנתבע ביחס לשעותיים אלה היה בשיעור של 150% התואם גמול מנוחה שבועית ולא בשיעור של 125% התואם גמול עבור שעותיים נוספות ראשונות.

ב. אמנם, חזית הדיון יכולה להשתנות תוך כדי ניהול ההליך. ואכן הפעם הראשונה בה טענה המשיבה לזכות עצמאית בקשר לאותן שעותיים היתה בסעיף 5.7 לסיכומיה בבית הדין האזורי.

למעלה מן הדרוש נציין כי בסיכומים אלה בכלל שונתה חזית התביעה ונתבעו שם הפרשי שכר מינימום, שכר מינימום עבור עבודה שמעבר ל-8 השעות הרגילות ועד ל-16 שעות עבודה ליום וכן אותן שעותיים מנוחה יומית, ולכאורה כלל לא נתבע בהם סעד בגין עבודה במנוחה שבועית (ראו סעיף 10 לסיכומים בבית הדין האזורי). בית הדין דחה את התביעה להפרשי שכר מינימום מהטעם של הרחבת חזית ולרכיב של שעותיים מנוחה יומית לא התייחס במפורש בפסק דינו, למעט הפחתתו מגמול המנוחה השבועית לתקופה שמחודש אפריל 2011 ואילך.

ג. המערערים מצדם טענו נגד הרחבת החזית, אך לכאורה לא כללו בטענה זו את סוגיית השעותיים מנוחה יומית. אלא שגם אם נניח כי חזית הדיון בבית הדין

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11874-03-16

האזורי הורחבה הרי שבית הדין האזורי פסק למשיבה גמול עבור עבודה במנוחה שבועית, ולא פסק למשיבה דבר בעד עבודה במנוחה היומית. לפיכך, לו סברה המשיבה כי היא זכאית לזכות נוספת ועצמאית (מנוחה יומית שעילתה חוזית) היה עליה להגיש ערעור עצמאי על פסק הדין נגד דחיית תביעתה ברכיב זה. ערעור שכזה לא הוגש.

ד. מעבר לדרוש ונוכח המגבלות הנובעות מכך שבית הדין האזורי כלל לא דן ולא התייחס לרכיב תביעה שכזה נציין שגם לגופו של עניין מתעורר קושי. שכן, מעיון בסיכומי המשיבה בבית הדין האזורי עולה כי לפי הנטען על ידה היא עבדה במשך ימי השבוע 16 – 18 שעות. משקיימת האפשרות כי עבדה 16 שעות בלבד ביממה, הרי שלכאורה מומשה הזכות החוזית של 6 שעות שינה ועוד שעתיים הפסקה.

10. עתה נחזור לגמול עבור עבודה במנוחה שבועית – למעשה המשיבה זכאית בגין כל מנוחה שבועית לשעה נוספת אחת לפי גמול של 150%. מגמול זה אין להפחית את התמורה ששולמה למשיבה בעד שעתיים ביום למן חודש אפריל 2011, בין היתר, משלשיטת המערערים תשלום זה ניתן כ"תמריץ" נוכח ההחמרה במצבה של המנוחה בחודש אפריל 2011. זכאות זו מתייחסת – בשים לב להתיישנות – לתקופה שמחודש פברואר 2006 ועד לפטירת המנוחה (15.12.12).

11. אשר על כן, המשיבה זכאית להפרשי גמול עבור עבודה במנוחה שבועית שהם מכפלת ימי המנוחה השבועית בכל חודש בשעה אחת לפי תעריף של 150% משכר המינימום באותו חודש, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מתחילת כל חודש עוקב ועד למועד התשלום בפועל.

ככל שהצדדים לא יצליחו להגיע לתחשיב מוסכם הם יהיו רשאים לפנות לבית דין זה בבקשה מתאימה וזאת תוך 21 ימים ממועד קבלת פסק הדין.

12. **סוף דבר** – הערעור מתקבל בעיקרו של דבר וחיובי המערערים לפי פסק דינו של בית הדין האזורי יופחתו לסכום שיתקבל מהאמור בסעיף 11 לעיל. סכום זה יש לשלם תוך 45 ימים ממועד קבלת פסק הדין. לאור התוצאה ובהתחשב בחיוב המערערים בהוצאות משפט בבית הדין האזורי אנו מחייבים את המשיבה לשלם למערערים הוצאות משפט בהליך זה בסכום של 2,500 ₪ בלבד.

בית הדין הארצי לעבודה

ע"ע 11874-03-16

בשלב זה ועד לתשלום סכום פסק הדין כאמור רשאים המערערים לפעול להקטנת הערבות הבנקאית לסכום של 20,000 ₪.

ניתן היום, ד' סיוון תשע"ז (29 מאי 2017) בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

חני אופק-גנדלר,
שופטת

אילן איטח,
שופט

לאה גליקסמן,
שופטת, אב"ד

מר דורון קמפּלר,
נציג ציבור (מעסיקים)

מר שי צפרי,
נציג ציבור (עובדים)

